

Azets nyhetsbrev till revisorer i kommuner och regioner

November 2026

Innehållsförteckning

1. Hälso- och sjukvård 03
2. Vård och omsorg samt LSS 05
3. Regional utveckling 07
4. Cybersäkerhet 08
5. Pedagogisk verksamhet 09
6. HR 10
7. Träffa oss från Azets och andra revisorer 12
8. Webinar 13
9. Utbildning för förtroendevalda revisorer inför ny mandatperiod 14
10. Azets blogg, event och webinarier 16

Hälso- och sjukvård

Ny kartläggning visar hur AI används i vården

En ny kartläggning från The Nordic Health Map visar att användningen av AI inom hälso- och sjukvården ökar och omfattar allt från diagnostiskt stöd och bildanalys till automatisering av administrativa processer och stöd i vårdplanering. The Nordic AI Health Map lanserades i samband med en nordisk konferens om AI och hälso- och sjukvård. Konferensen initierades av Nordiska ministerrådets e-hälsogrupp och genomfördes i samarbete mellan E-hälsomyndigheten, Karolinska Universitetssjukhuset, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, AI Sweden och Socialstyrelsen.

Kartläggningen visar att drygt 800 AI-initiativ pågår i de nordiska länderna och att ungefär en tredjedel är i drift. Det konstateras vidare att AI-mognaden varierar mellan regioner och verksamheter. Kartläggningen lyfter även fram utmaningar kopplade till styrning, kompetensförsörjning, informationshantering och juridiska förutsättningar. Resultatet ger en samlad bild av hur AI används idag och vilka förutsättningar som behöver stärkas för att tekniken ska kunna nyttjas på ett säkert, effektivt och ändamålsenligt sätt i vården.

Den ökande användningen av AI ställer högre krav på regionernas styrning och kontroll. Det kan vara relevant att granska om det finns tillräckliga processer för riskhantering, ansvarsfördelning, informationssäkerhet och uppföljning av AI-lösningar. Utvecklingen aktualiserar även frågor om efterlevnad av kommande krav enligt AI-förordningen, kompetensförsörjning samt om införda lösningar bidrar till verksamhetsnytta och en god och säker vård.

Läs mer här: Rekommendationer och vägledning för äldres psykiska hälsa (Folkhälsomyndigheten.se)

Hälso- och sjukvård (forts.)

Hälso- och sjukvård i förändring

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) publicerade i oktober rapporten ”Hälso- och sjukvård i förändring” som analyserar kostnadsutvecklingen i den regionalt finansierade vården under perioden 2014-2024. Rapporten visar att vårdkostnaderna har ökat mer än vad som kan förklaras av demografi samt pris- och löneutveckling, men samtidigt att medicinska framsteg, nya behandlingsmetoder och förbättrade hälsoutfall är viktiga förklaringar till utvecklingen. Rapporten problematiserar därmed traditionella mått på produktivitet och effektivitet som enbart utgår från antal vårdkontakter eller kostnader.

Rapporten aktualiserar även frågan om hur regioner följer upp effektivitet och produktivitet i hälso- och sjukvården. Ur ett revisionsperspektiv kan det vara relevant att granska om styrelse och nämnder använder ändamålsenliga mått för att bedöma verksamhetens resultat samt om uppföljningen ger en rättvisande bild av sambandet mellan resursanvändning, kvalitet och patientnytta.

Läs mer här: Hälso- och sjukvård i förändring (SKR.se)

Vård och omsorg samt LSS

Äldres psykiska hälsa

Folkhälsomyndigheten har tagit fram nya rekommendationer som ska ge verksamheter stöd i arbetet med att stärka äldre personers psykiska hälsa och tillgodose deras olika behov. Främst handlar det om att öka kunskapen om psykisk hälsa och åldrande samt att involvera äldre i frågor som berör dem. Vägledningen ger konkret hjälp och stöd för hur verksamheter kan få in ett äldreperspektiv i sin verksamhet, till exempel inom exempelvis kultur- och fritidssektorn eller sociala verksamheter.

Läs mer här: Rekommendationer och vägledning för äldres psykiska hälsa (Folkhälsomyndigheten.se)

AI-användning ökar bland äldre

AI-användning har ökat mycket i hela befolkningen de senaste åren – 2026 använder hälften av befolkningen 16 år eller äldre AI. 20 procent av 65–74-åringarna och 12 procent av 75–84-åringarna använder AI. Samtidigt har användningen ökat snabbare i dessa åldersgrupper sedan 2024. Även om användningen av AI ökar bland äldre, är den vanligaste orsaken till att äldre inte använder AI att de inte ser något behov av tekniken.

Läs mer här: AI-användning ökar snabbare bland äldre (SCB.se)

Vård och omsorg samt LSS (forts.)

Utrikesfödda medarbetare ökar inom välfärden

I kommuner och regioner arbetar nästan 300 000 anställda som är födda i ett annat land. Antalet utrikesfödda medarbetare har ökat kraftigt de senaste åren, och 38 procent av undersköterskorna och 55 procent av vårdbiträdena i kommunerna är födda i ett annat land. Förmågan att ta tillvara kompetensen hos personer som kommer till Sverige är viktig för kompetensförsörjningen.

Läs mer här: Utrikes födda anställda i kommuner och regioner (SKR.se)

Vad tycker äldre om äldreomsorgen?

Det är bara var tredje äldre med hemtjänst som träffar sin fasta omsorgskontakt ofta. Besked i förväg om tillfälliga förändringar är det bara varannan som får. Samtidigt är det 87 procent som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten. Det är några av resultaten i Socialstyrelsens årliga undersökning.

Läs mer här: De flesta nöjda med hemtjänsten men få träffar sin omsorgskontakt ofta (Socialstyrelsen.se)

Öppna jämförelser – enhetsundersökning

Fler får erbjudande om att ha en egen omsorgskontakt i hemtjänsten. Samtidigt får sjuksköterskor ansvar för allt fler äldre på särskilda boenden. Det visar Socialstyrelsens senaste undersökning av läget i äldreomsorgen.

Läs mer här: Öppna jämförelser – enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård (Socialstyrelsen.se)

Regional utveckling

Utökad samrådsskyldighet i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar

I mars 2026 lämnade regeringen propositionen ”Hela Sverige ska fungera - politik för starkare landsbygder (2025/26:158)” till riksdagen. Propositionen föreslog en utökad samrådsskyldighet i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar. Förslaget bifölls av riksdagens i maj 2026 och lagändringen trädde i kraft 1 juli 2026. Lagändringen innebär att regionernas samrådsskyldighet förtydligas. Skyldigheten att samråda ska, enligt beslutet, omfatta företrädare för organisationer inom det civila samhället och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Läs mer här: Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder (Riksdagen.se)

SVESAM ute på remiss

SVESAMS slutbetänkande ”Ett sammanhållet, robust och konkurrenskraftigt Sverige – framtidens politik för utveckling i landsbygder och regioner (SOU 2026:46)” är ute på remiss. Utöver ett stort antal ytterligare remissinstanser ingår Sveriges samtliga regioner. Sista datum för att lämna remissvar är 26 februari 2027.

Läs mer här: Remiss av SOU 2026:46 Ett sammanhållet, robust och konkurrenskraftigt Sverige (Regeringen.se)

Cybersäkerhet

Nya föreskrifter publicerade för att konkretisera krav i Cybersäkerhetslag (2025:1506)

Samtliga kommuner och regioner omfattas av Cybersäkerhetslagen och kan behöva göra anpassningar av sitt arbete för att uppnå de höjda kraven. Nationella mätningar som görs av Myndigheten för civilt försvar visar att majoriteten av landets kommuner och regioner inte når upp till en grundnivå för ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete. Så många som sex av tio har väsentliga brister inom de områden som ingår i mätningen.

Samtidigt ökar cyberhoten mot svenska verksamheter i både omfattning och komplexitet. Bara de senaste veckorna har allvarliga attacker riktats mot kommuner och andra offentliga verksamheter med stora konsekvenser som följd. Mot bakgrund av den ökande hotbilden och de konsekvenser cyberincidenter kan få för verksamheter och samhällsviktiga funktioner har kraven på cybersäkerhet skärpts.

Under 2026 har Cybersäkerhetslagen trätt ikraft och till lagen finns även Cybersäkerhetsförordningen och fyra föreskrifter som syftar till att konkretisera kraven för de verksamhetsutövare som omfattas.

Läs mer här: Lagar och förordningar gällande cybersäkerhetslagen (NCSC.se)

Sveriges kommuner och regioner kraftsamlar inom cybersäkerhet

Kompetensgemenskapen är ett initiativ från Sveriges kommuner och regioner (SKR) som verkar för att tillsammans genom samarbete höja cybersäkerhetsnivån hos Sveriges regioner och kommuner.

Kompetensgemenskapen för cybersäkerhet arbetar just nu med två prioriterade uppdrag: att ta fram en gemensam basnivå för cybersäkerhetskrav på leverantörer utifrån den nya cybersäkerhetslagen samt en rutin för IT-säkerhetsincidenthantering med tillhörande checklistor och mallar. Förslag inom båda områdena planeras vara färdiga vid årsskiftet.

Syftet med kompetensgemenskapen är att stödja kommuner och regioner genom ökad kompetens, erfarenhetsutbyte och gemensamma arbetssätt inom cybersäkerhet. Deltagare kommer från kommuner, regioner, SKR och Adda, med stöd av en referensgrupp som bidrar med kunskap och vägledning.

Läs mer här: Cyber- och informationssäkerhet (SKR.se)

Pedagogisk verksamhet

Skolverkets prognoser pekar på behov av flera yrkesutbildningar

Skolverket konstaterar att utbudet av gymnasie- och vuxenutbildning i många fall inte motsvarar arbetsmarknadens behov. Enligt myndighetens nya planeringsunderlag behöver antalet platser inom flera yrkesutbildningar öka, bland annat inom industri, el och energi samt fordons- och transportområdet. Även komvux bedöms behöva ett bredare utbud för att bättre möta arbetsmarknadens kompetensbehov.

Frågan är relevant ur ett revisionsperspektiv mot bakgrund av de bestämmelser om planering och dimensionering av gymnasial utbildning som började tillämpas 2025. Bestämmelserna innebär b.la. att huvudmän ska planera utbildningsutbudet utifrån både elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov samt i samverkan med andra.

Ett framtida granskningsområde skulle kunna vara hur kommunen använder prognoser och planeringsunderlag för att dimensionera gymnasie- och vuxenutbildningen samt säkerställa att utbildningsutbudet svarar mot långsiktiga kompetensförsörjningsbehov.

Läs mer här: Skolverket: Fler med gymnasial yrkesutbildning behövs på arbetsmarknaden (Skolverket.se)

Dags att följa upp skolornas beredskap för allvarliga våldssituationer

Allvarliga våldshändelser i skolmiljö samt återkommande hot mot skolor har under senare år aktualiserat frågan om skolornas beredskap. För att förebygga och hantera sådana situationer krävs ett systematiskt och väl fungerande säkerhetsarbete.

Den 1 juli 2025 infördes ett nytt kapitel i skollagen, 6 a kap. Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Bestämmelserna innebär bland annat krav på att varje skolenhet ska ha en beredskapsplan för allvarliga våldssituationer och att huvudmannen ska bedriva ett löpande arbete för att förebygga, förbereda sig för och hantera sådana händelser.

Lagstiftningen har nu varit i kraft i över ett år, vilket gör det relevant att följa upp hur huvudmännen har omsatt de nya kraven i praktiken. Med anledning av detta finns ett granskningsupplägg framtaget i syfte att bedöma om huvudmannen säkerställt en ändamålsenlig beredskap för allvarliga våldssituationer inom förskola och skola.

Läs mer här: Beredskapsplan för allvarliga våldssituationer (Skolverket.se)

HR

Lönetransportdirektivet skapar osäkerhet men kräver förberedelser

Direktivet syftar till att stärka principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete genom ökad insyn och skärpta regler mot lönediskriminering. Direktivet skulle ha införts i juni 2026 men lagstiftningsarbetet har pausats då förslagen ansågs för administrativt betungande. Det innebär att inga nya krav enligt direktivet gäller ännu, men de befintliga kraven på årlig lönekartläggning enligt diskrimineringslagen kvarstår. Regeringen har gett Diskrimineringsombudsmannen (DO) i uppdrag att fortsatt vidta förberedande åtgärder för genomförandet av lönetransparensdirektivet. I uppdraget ingår även att genomföra främjandeinsatser gällande arbetsgivares arbete med lönekartläggning.

Det innebär att frågor om:

- lönekartläggning,
- transparens i rekryteringsprocesser,
- dokumentation av lönesättning,
- jämställda löner,

fortsätter att vara aktuella.

Läs mer här: Vad är lönetransparensdirektivet? (DO.se)

För kommuner och regioner kan det finnas ett värde i att fortsätta förbereda sig på skärpta regler kopplat till lönediskriminering.

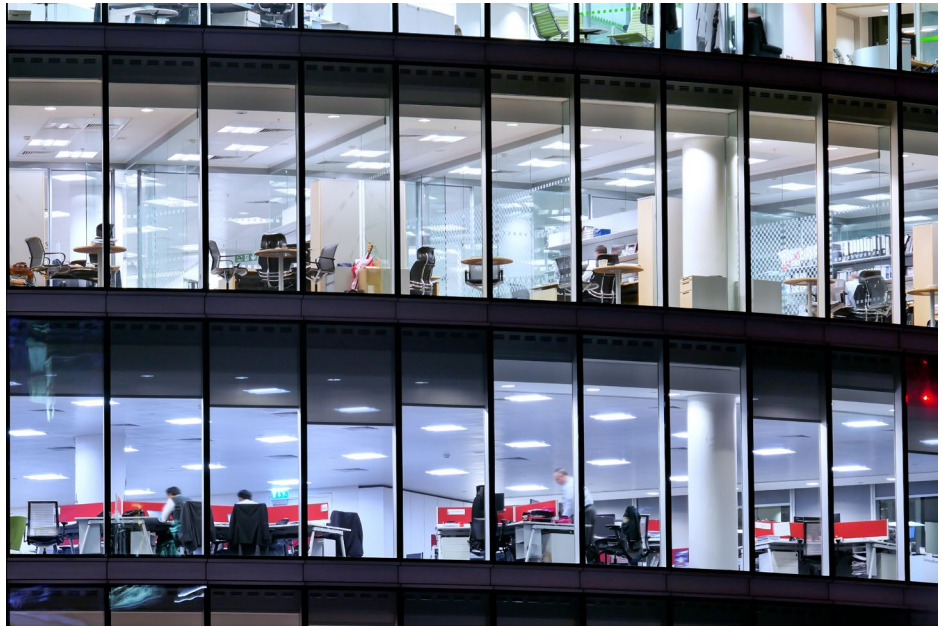

HR (forts.)

10 år med friskfaktorer

I artikeln *10 år med friskfaktorer – så har det gått* summerar Suntarbetsliv erfarenheterna av den tioåriga satsningen på friskfaktorer i kommuner och regioner. Friskfaktorerna bygger på forskning om vad som kännetecknar arbetsplatser där medarbetare mår bra, presterar väl och där sjukfrånvaron är låg. Satsningen startade 2016 som ett gemensamt initiativ från arbetsmarknadens parter för att möta de då höga sjuktalen inom välfärden.

Under de tio åren har friskfaktorerna fått en allt starkare ställning i arbetsmiljöarbetet. Suntarbetsliv har utvecklat flera stöd och verktyg för att hjälpa verksamheter att omsätta forskningen i praktiken. En utvärdering visar att satsningen i hög grad har nått sina mål när det gäller att öka kunskapen om och användningen av friskfaktorer i kommuner och regioner.

Läs mer här: 10 år med friskfaktorer – så har det gått (Suntarbetsliv.se)

Använder din kommun/region sig av friskfaktorer inom det systematiska arbetsmiljöarbetet?

Träffa oss från Azets och andra revisorer

Nätverksträffar under hösten

Välkomna på nätverksträff i Stockholm!

Under dagen samlas vi för att fördjupa oss i aktuella och angelägna frågorna för den kommunala revisionen. Tillsammans belyser vi områden såsom granskning av valnämnden efter valet 2026, intern kontroll och oegentlighetsrisker samt hur revisorer kan bedöma styrning och kontroll i stora investeringsprojekt.

Under träffen kommer ni ha chansen att möta revisorskollegor, diskutera aktuella ämnen och knyta nya kontakter. Det är en utmärkt möjlighet att bredda ert nätverk och utbyta erfarenheter med andra inom området.

När: 30 november, kl. 9.30-16.30

Var: Downtown Camper, Brunkebergstorg 9, 111 51 Stockholm

Läs mer och anmäl dig här: Azets nätverksträff för förtroendevalda revisorer i Stockholm | Sverige | Azets

Webinar

Tisdagen den 17 november

Intern kontroll av inköp – från styrning och risk till fungerande kontroller

Intern kontroll är avgörande för en trygg och effektiv inköpsverksamhet.

I detta webinar får du konkreta tips och praktiska exempel på hur kommuner och regioner kan identifiera risker, stärka uppföljningen och skapa bättre kontroll genom hela inköpsprocessen. Vi går igenom hur ansvar, styrning och kontroll kan utformas för att minska riskerna och säkerställa att inköp genomförs enligt lagar, avtal och interna riktlinjer.

Presentatör: Fredrik Flodin, Certifierad kommunal revisor

Läs mer och anmäl dig här: Intern kontroll av inköp - från styrning och risk till fungerande kontroller | Sverige | Azets

Utbildning för förtroendevalda revisorer inför ny mandatperiod

Efter valet 2026 tillträder nya förtroendevalda revisorer i Sveriges kommuner och regioner. Samtidigt inleds en ny mandatperiod där både nyvalda och omvalda revisorer behöver skapa en gemensam grund för sitt arbete och förstå förståelsen för uppdragets ansvar, regelverk och arbetssätt.

För nya revisorer innebär uppdraget ett omfattande ansvar och ett regelverk som skiljer sig från många andra förtroendeuppdrag. Även för omvalda revisorer finns ett värde i att uppdatera sina kunskaper och ta del av aktuella förändringar inom revisionsområdet, i synnerhet med koppling till ny God revisionssed som lanseras 2027.

På Azets erbjuder vi utbildningar för förtroendevalda revisorer inom kommuner och regioner som ger en stabil grund för att genomföra uppdraget enligt kommunallagen och god revisionssed. Vi kombinerar gedigen kunskap om kommunal revision med praktisk erfarenhet från kommuner och regioner över hela landet.

Utbildningen vänder sig till både nyvalda och omvalda revisorer som vill stärka sina kunskaper inför mandatperioden.

Revisionsuppdraget i fokus

Den kommunala revisionen fyller en viktig funktion för ansvarsutkrävande, insyn och utveckling av verksamheten. För att kunna genomföra uppdraget på ett professionellt och ändamålsenligt sätt krävs kunskap om såväl regelverk som revisionsprocess.

Utbildningen omfattar bland annat:

- Revisorernas uppdrag och ansvar enligt kommunallagen samt vad det innebär i praktiken.
- God revisionssed och dess betydelse för uppdragets genomförande.
- Revisionsprocessen och de olika delarna i ett revisionsår.
- Revision av kommunalförbund, gemensamma nämnder och stiftelser.
- Lekmannarevision – ett uppdrag i utveckling.
- Samordnad revision och samspelet mellan olika granskningsuppdrag.
- Rollen som förtroendevald revisor i relation till fullmäktige, nämnder och sakkunniga biträden.

Utbildningen avser ge deltagarna en gemensam förståelse för uppdragets förutsättningar, rättsliga ramar och praktiska genomförande. Fokus ligger på de grundläggande kunskaper som varje förtroendevald revisor behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag under mandatperioden.

Se Save the date på kommande sida. Inbjudan kommer inom kort – håll utkik!

Utbildning för förtroendevalda revisorer inför ny mandatperiod (forts.)

Save the date

Stockholm: 28 januari

Göteborg: 3 februari

Örebro: 10 februari

Kosta: 11 februari

Karlstad: 11 februari

Borlänge: 17 februari

Malmö: 19 februari

Bollnäs: 23 februari

Luleå: 2 mars

Lycksele: 3 mars

Östersund: 19 mars

Digital webbutbildning: 7 april

Har du frågor är du varmt välkommen att kontakta oss

Sara Viljosson

Mobil: 070 941 69 62
Mejl: sara.viljosson@azets.com

Hannah Klarkner Arnautovic

Mobil: 073 568 57 23
Mejl: hannah.klarkner@azets.com

Azets blogg, event och webinarier

Tips för ytterligare läsning, event och webinarier

Vill du hålla dig uppdaterad inom ekonomi, lön och HR?

Besök Azets blogg där vi varje månad publicerar artiklar med aktuella nyheter och insikter. **Följ länken nedan för att komma till direkt till bloggen:**

Azets Sverige blogg - ekonomi, lön och HR

För att hålla dig uppdaterad om Azets webinar och events inom ekonomi, revision, lön & HR, **följ länken nedan:**

Azets webinar och event inom ekonomi, lön och HR

AZETS